

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár
1945 november 18

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Vasárnap
II. évf., 251. szám

A Magyar Népi Szövetség marosvásárhelyi országos értekezletén bejelentették a tanítók és tanárok fizetésének és téli segélyének visszamenőleges kiutalását, az 1940 utáni adásvételi szerződések megsemmisítésének felfüggesztését, valamint a délerdélyi magyarokra vonatkozó amnesztia-rendelet végrehajtását

Luka László nagy beszédet mondott a végrehajtóbizottság pénteki ülésén

MAROSVÁSÁRHELY, november 16. (Küldött munkatársunk telefonjelentése). A székely főváros egyre nagyobb figyelemmel fordul a Magyar Népi Szövetség országos intézőbizottsági értekezletén zajló események felé. Az utcákon falgaszok jelentek meg s az ezeken látható fogaskerék, buzakalász és kinyitott könyv kifűzően jelképezi a munkásság, földművelés és értelmiség egységét hirdető Magyar Népi Szövetség programját.

Csütörtökön délután Luka László jelenlétében nyílt meg a százas intézőbizottság országos értekezletének második ülése. A szövetségesek színeivel, valamint a román és magyar zászlóval feldíszített teremben Sztalin vezértábornagy, Gроза Péter miniszterelnök és Petőfi Sándor képe alatt újra elfoglalták helyüket a padsorokban a Románia minden részéből megérkezett küldöttek: harisnyás székelyek, munkások, iparosok és tanárok, nemkülönben katolikus és protestáns lelkesek is.

Groza miniszterelnök üdvözlése

Kurkó Gyárfás megnyitó szavai után Luka László emelkedett szólásra, Groza Péter miniszterelnök személyes üdvözlését követve a romániai magyarság egységes vezetőjének. Az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára két óras beszédben ismertette ezután a román és magyar demokrácia egymásrautaltságát és közös tennivalóit a nemzetközi reakció zsoldjába szegődött román és magyar sovinsztákkal szemben.

Beszéde során Luka László az egybegyűltek lelkes tetszésnyilvánításai közepette jelentette be, hogy a Groza-kormány minden anyagi nehézsége és a reakció-résztől megnyilvánuló szabotázs ellenére is sikerült a Magyar Népi Szövetség részéről felvetett több kérdésben megoldást találni. Így a pénzügyminisztérium a Bolyai-egyetem kolozsvári és marosvásárhelyi építkezései számára gyorssegélyként 160 millió lejt utalt ki azonnalra, lehetővé téve így a már megakadt munkálatok folytatását.

A pénzügyminisztérium november elsejétől számítva kiutalja végre teljes egészében a magyar tanítók és tanárok fizetését, hónapról-hónapra hozzácsatolva a fizetéshez az elmaradt héthónapi fizetés arányos részleteit. Besorolt tanítók és tanáraink tehát néhány napon belül tisztességes megélhetéshez jutnak és az állam rendre megtéríti a több mint félőven át elszemélyelt kárakat is. A magyar tanárok ezennelül a román tanszemélyzettel egyetemben a rendes téli segélyben is részesülnek.

Döntő jelentőségű határozat történt Bukarestben a Magyar Népi Szövetség küldöttsége által megoldásra előterjesztett számos gazdasági jellegű kérdésben is. Így elhatározta a kormány, hogy a hazatérők közül csak azoknak a vagyonát tartja a CASBI továbbra is zárt alatt, akik a demokrácia kimondott ellenségei voltak és fasiszta magatartásuk bebizonyosodott. A fasiszta magatartást minden egyes esetben a demokratikus pártok kiküldöttéből alakult bizottság állapítja meg, amelyben természetesen részt vesz a Magyar Népi Szövetség is.

Egyenesek nagyjelentőségű fordulat állt be a magyar kisémberek százaira nézve olyannyira sérthetetlenül visszaperlési kérdésben is. A kormány ugyanis felfüggeszté az 1940 után kötött északkeleti adásvételi szerződések megsemmisítésére vonatkozó rendelkezést és elrendelt mindkét félnek az ingatlanok az átértékelését a lej mai vásárlóértékének megfelelően. Az egyelőre bizonytalan állapot tehát, hogy valaki márról hónapra elveszíthette mindent, mert 1940-ben vásárolt s most visszaperelt ingat-

lanáért szinte semmit sem kapott, egycsapásra megszűnt.

A népi egység nem jelenti a reakcióssal való együttműködést

A kormány megbízásából Luka László közölte továbbá a romániai magyarság egybegyűlt képviselőivel, hogy a katonai hatóságok újra szigorú utasításokat kaptak az amnesztia-rendelet végrehajtására és így a nem egy esetben ártatlanul meghurcolt délerdélyi magyarok ügye is kedvező fordulatot kap.

Luka László további előadása során kemény bírálatban részesítette a Magyar Népi Szövetség egyes szervezeteit, leszzegezve,

Marosvásárhely munkáspolgármestere rámutat a felemelkedés útjára

A lelkes tapssal fogadott beszéd után Soós József, Marosvásárhely polgármestere emelkedett szólásra és üdvözölte a Magyar Népi Szövetség százas értekezletét. A munkásságból felemelkedett népszerű városvezető főlényes ösztönzést tártá fel a munkásság, földművelés és értelmiség közös felemelkedése és a román-magyar testvé-

riség megvalósulásának egyetlen reális útját, a közös szociális építést. Az ülés végezetén Balogh Edgar alelnök indítványára az értekezlet táviratban üdvözölte a kolozsvári Állami Magyar Színházat megnyitó előadása alkalmából. A távirat így hangzik:

Állami Magyar Színház

Kolozsvár.

A Magyar Népi Szövetség Marosvásárhelyen egybegyűlt száztagú országos intézőbizottsága forró szeretettel köszönti az Állami Magyar Színház megnyitását.

A Bánk bán megnyitó előadásán lélekben ott van Románia egész demokrata magyarsága, abban a tudatban, hogy ez a bemutató újabb szoros kapcsolatot jelent a magyar demokrácia és a Groza-kormány vezette román demokrácia között.

— Üdvözlét a hősellekkü színészeknek és színházi munkásoknak, akik a legnagyobb nélkülözések árán is híven kitarítottak a helyükön, s így elősegítették az erdélyi magyar művészet mai sikerét, minden ellenvetéssel és gáncsoskodással szemben.

— Bizom abban, hogy az Állami Magyar Színház mai szerepe csupán a kezdet kezdete annak az új szellemi munkának, amelyet a háborús romok között megújított magyar intézmények követnek és kell is végezniök.

Az atombomba gyártási titkát nem hozzák nyilvánosságra

Nemzetközi ellenőrzőbizottság létesítését javasolja a washingtoni határozat

WASHINGTON, november 16. (Radó) Attlee, Truman és Mackenzie-King befejezték tanácskozásait és közös nyilatkozatot adtak ki az atom-politika kérdésében megkötött megegyésükről.

A londoni rádió ismertette a nyilatkozatot.

— A világ nem fogja addig megtudni az atombomba gyártásának titkát, amíg megfelelő módot nem találtak az atomenergia hatása elleni védekezésre — hangsúlyozza a nyilatkozat, majd így folytatja:

— A három nagyhatalom indítványozza az Egyesült Nemzetek Szervezetének, hogy alakítsanak az atomenergiaval foglalkozó nemzetközi bizottságot. Ezt az indítványt valószínűleg még az előtt megteszik, mielőtt az Egyesült Nemzetek első világösszejövetele összeül Londonban, a jövő év januárjában. A három miniszterelnök találkozásáról készült nyilatkozatot 51 nemzettel közölték, első sorban a Szovjetunió, Franciaország és Kína külügyminiszterének táviratozták meg.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének indítványozzák, hogy létesítsen bizottságot annak megadályozására, hogy az atomenergiát felhasználhassák mindaddig, amíg a világ tudósai ki nem dolgoztak olyan hatáson és végrehajtható módot,

amivel az atombomba rettenetes hatása ellen védekezhetnek. Mindaddig a gyártási titkát sem szolgáltatják ki.

A három hatalom viszont kész arra, hogy megossza tudását a többi nemzetekkel, míghelyt az ellenszer feltalálása megtörténik. Erre természetesen csak viszonyossági alapon hajlandó.

A jelenlegi szomorú helyzetből kivezetjük az országot

— mondotta Tildy Zoltán, Magyarország új miniszterelnöke

BUDAPEST, november 16. Tildy Zoltán, Magyarország új miniszterelnöke pénteken délelőtt fogadta el hivatalát. Fogadta a miniszterelnökség tisztviselői karát, amelynek élén Balogh István államtitkár üdvözölte a hivatalbalépő miniszterelnököt. Tildy Zoltán válaszában többek között a következőket mondotta:

— Nehéz az a feladat, amelyet az új kormány magára vállalt. Tudatában vagyunk magyarságunk, de ez nem retent meg bennünket. Feladatunkat küszködve, lerongyolódottan, szegényen, de meg fogjuk oldani.

A táviratot az országos intézőbizottság nevében Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség elnöke írta alá.

A Kulturpalotában este irodalmi összejárat zajlott le, ahol Molter Károly a marosvásárhelyi írók nevében üdvözölte a kolozsvári író vendégeket, akiknek nevében Nagy István válaszolt, kifejtve, hogy a Romániai Magyar Írók Szövetségének munkássága mindenütt együtt halad a Magyar Népi Szövetség demokratikus programjával.

Ezután változatos műsorban Horváth István, Kacsó Sándor, Méliusz József és Szentimrei Jenő versekkel, Gaál Gábor, Kovács György, Jékely Zoltán és Asztalos István pedig prózai művekkel szerepelt.

Pénteken délelőtt Mezei Lajos az országos szervezkedésről, Révy Ilona a magyar nők mozgalmairól és Lőrincz László a magyar ifjúság kérdéseiről adott jelentést, majd Balogh Edgar két óras előadásban ismertette a romániai magyar iskola-ügyeket, a magyar művészet és tudomány kérdéseit, valamint az iskolán kívüli népművelés feladatait.

Ezután Czifkó Nándor és Tóder Sándor a romániai magyarság gazdasági erőinek összefogásáról számolt be.

A kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatójának halálhíre

MAROSVÁSÁRHELY, november 16. A Magyar Népi Szövetség száztagú intézőbizottságának értekezletére pénteken délután érkezett meg a mély megdöbbenést keltő hír, hogy Janovics Jenő, az Állami Magyar Színház igazgatója, az erdélyi magyar színészet egyik legidősebb alakja mincs többé. Balogh Edgar alelnök jelentette be a hírt az ülésen, méltatva a nagy halott érdemeit. A résztvevők ezután egy perces néma szünettel emlékeztek meg Janovics Jenőről.

A nyilatkozat befejezésében kijelentik a miniszterelnökök, hogy a világ tartós békéjének a megvalósítására csak egyetlen mód van, mégpedig, ha nemesek az atombomba tilkának birtokában lévő nemzetek, de az Egyesült Nemzetek valamennyi tagja legfőbb feladatának tekinti a béke megőrzését.

— A reánk háruló feladatokat azonban csak áldozatvállaló kötelességteljesítés és munka árán tudjuk véghezvinni — folytatta Tildy Zoltán. — Dolgozunk keményen, de reményességünket soha el nem veszítjük. Abban a biztos tudatban vesszük át a tisztségünket, hogy a jelenlegi szomorú helyzetből kivezetjük az országot.

— Mi szabad és független országban élünk és dolgozunk és szabad és független hazában akarunk meghalni — fejezte be beszédét Magyarország új miniszterelnöke.

